

פניני השבוע

יו"ל לע"נ הרה"ח רבי ברוך בענדיט ב"ר משה נחום ליכטנשטיין זצ"ל

משגיח רוחני דישיבת "שער אליעזר" קרעטשניף

בעזה"ת, פרשת שופטים תשע"ב

לא תכיר פנים (ט"ז – ט"ח)

פעם הלכו הרה"ק רבי דוד מלעלוב וה"יהודי" הקדוש מפרשיסחא זיע"א לאסוף כסף לצרכי צדקה, נכנסו ליהודי עשיר, נתן הלה לרבי דוד ואילו ל"יהודי" הקדוש סירב לתת, ועוד התחצף אליו ואמר: עין פקוחה לי, מבין אני דבר, הזקן הזה אוסף באמת לצרכי צדקה, אבל אתה לטובתך מתכוין, לא אתן לך פרוטה. החזיר לו רבי דוד גם את נדבתו ושניהם עזבו את ביתו. לא עבר זמן רב ולהעשיר נודע מי הם, רץ אחריהם לפייס את ה"יהודי" הקדוש ואמר: לא הכרתיו ולא אליו התכוונתי, ימחול לי מר. השיב לו היהודי הקדוש: על כבודי הריני מוחל לך, שהרי לא התכוונת להעליב אותי, אמרת להעליב סתם עני כפי שנדמיתי בעיניך, ועל כבודו אין אני רשאי למחול, אין הדבר ברשותי. אולם עצה אחת יש לי עבורך: מעתה ואילך כל אימת שיבוא אליך עני, אל יהיה יוצא מעמך בידיים ריקות, ומכל אחד ואחד תבקש סליחה ומחילה על דברי העלבון שיצאו מפיך על עניי ישראל.

(חסדי אבות)

לא תוכל לתת עליך איש נכרי אשר לא אחיך הוא (ט"ז – ט"ו)

ידוע שהיצה"ר רצונו לשלוט על האדם, ומפתה אותו בתחבולות כאילו הוא אחיו ומתכוון רק לטובתו. וזה הפירוש "לא תוכל לתת עליך איש נכרי", פירוש, שלא יתן לאיש נכרי שרומז על היצה"ר לשלוט עליו ולהתפתות ממנו, "אשר לא אחיך הוא" וכוונתו רק לרעתך ח"ו.

הרה"ק רבי מרדכי מנדבורנא זיע"א

מקרב אחך תשים עליך מלך (י"ז – ט"ז)

"מקרב אחיך" על ידי התקרבות לאחיק, אהבת ישראל אחווה ורעות בין אדם לחברו, יגרום ל"תשים עליך מלך", תזכה לקבל על עצמך עול מלכו של עולם – מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך.

(הרה"ק רבי שר שלום מבעלזא זיע"א)

והיה כשבתו על כסא ממלכתו וכתב לו את משנה התורה הזאת (י"ז – ח)

יש לבאר למה נאמר "כשבתו" ולא "בשבתו"? שמדרך מלכים שבתחילת מלכותם הם מתנהגים בענווה ובסלחנות כלפי נתיניהם, אולם לאחר זמן מתחזקת אצלם מדת הגאווה והם משנים טעמים ונהיים קשוחים יותר. משום כך מצוה התורה מצווה מיוחדת למלך שיכתוב לעצמו ספר תורה שיהיה עמו תמיד, כי אז כל ימיו ימלוך "כשבתו", שהיינו באותה מידה של ענווה כפי שהיה בתחילה, מכיוון שהתורה מעדנת את מידותיו של האדם ועל כן ישפיע גם על המלך.

(הגאון מטשעביץ בשם ה"מנחת חינוך" זיע"א)

והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו (י"ז - י"ט)

המלך יקרא בספר "כל ימי חייו" שימצא בתורה פתרון ותשובה לכל שאלות החיים.

(חתם סופר זיע"א)

לבלתי רום לבבו מאחיו (י"ז - כ')

פעם אחת אחת נסע הרה"ק רבי חיים מצאנז זיע"א אל העיר טרנוב, קידמוהו אנשי העיר בכבוד מלכים, וה"דברי חיים" ישב בתוך המרכבה כשפניו נפולים ומתייסר ביסורי נפש, פנה אליו בנו שישב לצידו: אבא, מדוע פניך כה רעים? נראה שאתה סובל סבל רב, ענה רבי חיים: אמת, אני דומה לאותו גנרל בצבא שמעל בתפקידו והעמידו אותו למשפט שם שללו ממנו את דרגתו והורידו אותו לדרגת חייל פשוט. כשיצא הגנרל מבית המשפט עמדו חייליו בחוץ, ומכיון שלא ידעו את גזר הדין מיהרו להצדיע לו. כמה גדול היה צערו של אותו גנרל באותה שעה.

תמים תהיה עם ה' אלקיך (י"ח - י"ג)

בשתי מידות בלבד מצינו שנכתב שם "עם ה' אלקיך", המידה האחת מה שנאמר כן בפסוק "תמים תהיה עם ה' אלקיך", והשניה מה שכתוב (מיכה ו' - ח') "והצנע לכת עם ה' אלקיך". כי בשתי מידות אלה התמימות והצניעות, יכול אדם להערים על הבריות ולעשות עצמו כתמים או כצנוע, ואיש לא יכיר כי אינו כזה כלל. משום כך נאמר מהן "עם ה' אלקיך", להורות כי דרושה בהן מדה רבה של אמת, הידועה רק להקדוש ברוך הוא הבוחן כליות ולב.

(הרה"ק רבי פינחס מקאריץ זיע"א)

כי תצא למלחמה וראית סוס ורכב עם רב ממך (כ' - א)

י"ל, "כי תצא למלחמה" מנין לך לידע מהו אוהב ומהו אויב לענין עבודת ה' וממה יש להתרחק, אמר הכתוב "וראית" - לשון הבנה - עליך להתבונן בשכלך מה הם הדברים השייכים לסוס ורכב, ו"עם" שרומז לדרגה נמוכה, היינו באיזה דבר שישים היצה"ר כל כוחו וכלי מלחמתו להכשילך, ודאי שם הוא עיקר התיקון שלך בעולם, וכאשר תראה מקום שם חפץ השטן להכשילך ומצוה אשר רוצה לבטלך ממנה, אז "רב ממך", תקח אותה לעצמך לגדלה ולעבוד בה כי דבר הבא בקושי דבר גדול הוא.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

פניני אלול

מתנה טובה ושמו חודש אלול

חודש אלול הוא מתנה טובה כי הוא חודש ההכנה. משל למה הדבר דומה, לאיש היוצא למלחמה, שאז אין לו זמן יותר להכנות ולמפגנים, עכשיו הוא הזמן שעליו לקחת את הנשק ביד ולירות, כי ההכנות צריכות להיות לפני המלחמה, כן הוא בראש השנה - יום הדין, אז אין זמן להכנות, ולכן נתנה לנו מתנה של חודש אלול להכנות.

(חידושי הרי"ם)